

۱- مقدمه (بیان مسأله، مستندات و ضرورت‌ها)

از مهم‌ترین زمینه‌های علاقه‌مندی مخاطبان به تدبیر در قرآن، شناخت و آگاهی نسبت به تعریف (چیستی؟)، اهمیت و ضرورت (چرایی؟) و بهره‌مندی از هدایت‌های قرآنی از رهگذر چشیدن طعم تدبیر در سوره‌ها و آیات قرآن کریم و آشنایی با روش‌های آن (چگونگی؟) است. از طرفی «عدم آشنایی مخاطبان عام با مبادی و مبانی تدبیر در قرآن»، «حجم بالای محتواهای درسی» و «طولانی بودن بازه‌های زمانی دوره‌های آموزشی»، از جمله چالش‌های توسعه آموزش عمومی تدبیر در قرآن در گستره ملی است که به کاهش یا ریزش شرکت‌کنندگان منجر می‌شود؛ بر همین اساس از سال ۱۴۰۳ «ضرورت برگزاری کارگاه‌های آشنایی با تدبیر در قرآن کریم» مبتنی بر موارد زیر احراز شد:

- ۱- نیاز مخاطبان به آشنایی اجمالی با تدبیر در قرآن و چاره‌اندیشی نسبت به طولانی بودن زمان دوره‌های آموزشی تدبیر.
 - ۲- نیاز مخاطبان به وجود فضای کارگاهی و پرسش و پاسخ در مرحله آشنایی اولیه با تدبیر و رفع ابهامات و شبهات احتمالی در این مسیر.
- تجربه موفق برگزاری این کارگاه‌ها طی سال‌های اخیر، موجب شد که در سال ۱۴۰۵ نیز این برنامه با ملاحظات جدیدی ناظر بر کیفیت و فرآیند اجرا در دستور کار ادارات امور قرآنی استان‌ها قرار گیرد.

۲- اهداف کلی

- ۱- آشنایی اجمالی و عینی با ثمرات رویکرد تدبیری به قرآن کریم
- ۲- گسترش فضای گفتمان‌سازی برای تدبیر در قرآن کریم و آشنایی با معارف قرآنی
- ۳- گسترش دامنه شرکت‌کنندگان دوره‌های آموزش عمومی تدبیر در قرآن با اولویت حضور نخبگان دانشگاهی و حوزوی و ایجاد و تقویت انگیزه نسبت به تدبیر در قرآن و تکمیل این زنجیره آموزشی.
- ۴- فضاسازی در جوامع نخبگانی و تأثیرگذار جهت ایجاد احساس نیاز به توانایی تبیین قرآن‌پایه در مسائل روز

۳- اهداف عملیاتی

انتظار می‌رود با برگزاری کارگاه‌های آشنایی با تدبیر در قرآن کریم، مخاطبان ضمن آشنایی اجمالی با مبادی و مبانی نظری تدبیر در قرآن، از رهگذر ارائه جذاب محتوای تدبیر در سوره و آیات منتخب قرآن کریم و چشیدن طعم آن، از دوره‌های آموزشی تدبیر استقبال بیشتری داشته و شاهد گسترش کمی و کیفی این جریان در کشور باشیم.

۴- چکیده طرح

این برنامه به صورت حضوری و کارگاهی در دو قالب نیم‌روزه (۴ ساعت) و یک‌روزه (۸ ساعت) برگزار می‌شود. محتوای آموزشی در کارگاه‌های نیم‌روزه و یک‌روزه، شامل سرفصل‌های «چیستی، ضرورت، جایگاه و مبانی تدبیر در قرآن»، «کارگاهی تدبیر یک یا چند سوره منتخب» و «پرسش و پاسخ پیرامون مبادی، مبانی و روش تدبیر» است. در صورت برگزاری کارگاه توسط تشکل قرآنی و مدرس مورد تأیید سازمان دارالقرآن الکریم، به شرکت‌کنندگان، گواهی حضور از طریق سامانه جامع مدیریت آموزش و سنجش اعطاء می‌گردد.

۵- ضوابط و ملاحظات برگزاری

۱- مخاطبان:

- ❖ مخاطبان کارگاه، آقایان و بانوان ۱۸ سال به بالا می‌باشند.
- ❖ می‌بایست ترتیبی اتخاذ گردد تا حداقل ۵۰٪ از مجموع شرکت‌کنندگان در این کارگاه‌ها به آقایان اختصاص یابد.
- ❖ می‌بایست ترتیبی اتخاذ گردد تا حداقل ۷۰٪ مخاطبان حاضر در کارگاه‌ها از فرهیختگان و نخبگان دانشگاهی و حوزوی از جمله معلمان دروس قرآن و پرورشی آموزش و پرورش، مبلغان و فعالان مخاطب‌دار دینی و فرهنگی، معلمان قرآن تشکلهای قرآنی، اساتید حوزه و اساتید دروس معارف دانشگاه‌ها، دانشجویان رشته‌های قرآن و الهیات باشند؛ برگزارکننده کارگاه موظف است بر اساس «جدول نمونه» -مذکور در انتهای این شیوه‌نامه- گروه‌های مخاطب هر کارگاه را مشخص و گزارش نماید. در غیر این صورت برگزاری کارگاه، در زمره برنامه‌های ابلاغی محقق شده استان محسوب نخواهد شد.
- ❖ علاوه بر گروه هدف مذکور، حضور سایر علاقه‌مندان تا سقف ۳۰٪ مجموع شرکت‌کنندگان، با صلاح‌دید رئیس اداره امور قرآنی استان بلامانع است.
- ❖ تعداد مجاز شرکت‌کنندگان در هر کارگاه، حداقل ۳۰ و حداکثر ۱۰۰ نفر است.

➤ **ملاحظه ۱:** از آنجا که مقرر گردیده در برنامه اعزام اساتید و مدرسان در سال جاری در کنار برگزاری کارگاه‌ها، نشست‌ها و جلساتی با حضور اقشار

خاص جهت ایجاد احساس نیاز به تجهیز به تبیین قرآن‌پایه برگزار گردد، در ازای برگزاری هر کارگاه، می‌بایست حداقل یک نشست با مخاطبان ویژه از جمله انجمن جمعه و جماعات، طلاب فعال حوزه‌های علمیه، مسئولین فرهنگی استان و... برنامه‌ریزی گردد. برنامه‌ریزی و هماهنگی تشکیل این جلسات، به عهده ادارات امور قرآنی استان‌ها است. پیشنهاد می‌شود این نشست‌ها یک روز قبل از برگزاری کارگاه‌ها برگزار شود تا امکان ارجاع حاضران در جلسه به کارگاه‌ها برای اتصال به این زنجیره آموزشی فراهم گردد.

- **ملاحظه ۲:** در صورت شناسایی و جذب نوجوانان مستعد و علاقه‌مند، حضور مخاطبان بالاتر از ۱۵ سال در کارگاه‌های آشنایی با تدبّر در قرآن بلامانع است.
- **ملاحظه ۳:** برگزاری این کارگاه‌ها، مقدمه‌ای برای جذب مخاطبان بیشتر جهت شرکت در دوره‌های چهارگانه آموزش عمومی تدبّر در قرآن است؛ به همین جهت انتظار است برای تکمیل زنجیره آموزش‌های عمومی تدبّر در قرآن، برگزاری کارگاه‌ها با کمترین وقفه، به تشکیل «دوره‌های عمومی تدبّر در قرآن» منجر شود.
- **ملاحظه ۴:** موضوع توجه به «اولویت گروه‌های هدف شرکت‌کننده در کارگاه از جهت نخبگانی» و همچنین تحقق «حضور حداقل ۵۰٪ از آقایان در کارگاه‌ها»، در ارزش‌یابی عملکرد استان در سال جاری از طرق مختلف و به صورت جدی مورد بررسی و اعمال قرار خواهد گرفت؛ از جمله:
- اطلاعات مندرج در سامانه جامع مدیریت آموزش به نشانی edu.telavat.ir
 - پرسش‌نامه نظرسنجی ذکر شده در انتهای این شیوه‌نامه
 - و ...

۲- محتوا:

- ❖ با توجه به شرایط کشور و منطقه پس از جنگ تحمیلی سوم توسط دولت تروریستی آمریکا و رژیم نامشروع صهیونی بر ملت شریف و سرافراز ایران اسلامی و ضرورت آشنایی آحاد جامعه با منظومه فکری قرآن کریم در زمینه رویارویی با جبهه کفر، علاوه بر ارائه سوره مبارکه «جمعه»، «منافقون»، «ماعتون»، «شمس»، «قدر»، «کوثر» و «عصر» جهت آشنایی مخاطب با تدبّر، ارائه برخی از سوره و سیاق‌های مرتبط با این موضوع مانند سوره مبارکه «محمد»، «فتح»، «حدید»، «حشر»، «ممتحنه»، «صف» و همچنین آیات و سیاق‌های مرتبط با این موضوع که در نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها» به آن پرداخته شده است، در کارگاه‌های نیم‌روزه و یک‌روزه آشنایی با تدبّر در قرآن کریم در سال جاری مورد تأکید است.
- ❖ طرح درس کارگاه می‌بایست بر اساس برنامه زمانی و محتوایی مندرج در بخش شماره ۱۲ شیوه‌نامه حاضر باشد.
- **ملاحظه ۵:** جهت انسجام، هماهنگی و کیفیت‌بخشی هر چه بیشتر محتوای آموزشی کارگاه‌ها، «پیوست محتوایی» به صورت پیشنهادی از سوی این معاونت تهیه و در سایت سازمان دارالقرآن الکریم به نشانی telavat.ir بارگذاری شده است.

۳- کادر آموزشی:

- ❖ برگزاری کارگاه -اعم از حمایتی یا خودگردان- تنها با استفاده از «اساتید» و «مدرسان» مجاز است. جهت ایجاد هماهنگی کلان در اجرای کارگاه‌ها و استفاده حداکثری از ظرفیت اساتید و مدرسان کشوری برای گفتمان‌سازی تدبیری در هر استان، اعزام کادر آموزشی، تنها با هماهنگی قبلی با معاونت آموزش و سنجش سازمان دارالقرآن امکان‌پذیر است.

۶- نقش واحدها، دستگاه‌ها و نهادها

ردیف	عنوان	نقش
۱	معاونت آموزش و سنجش	«هماهنگی و سازماندهی اساتید و مدرسان اعزامی» - «راهبری و نظارت بر حسن اجرای برنامه در ستاد»
۲	اداره امور قرآنی استان	برنامه‌ریزی و راهبری و نظارت بر حسن اجرای برنامه در استان
۳	تشکل‌های قرآنی مردم نهاد (مؤسسات و خانه‌های قرآن)	برگزاری کارگاه‌های آموزشی

۷- مراحل اجرایی و زمان بندی کلی

ردیف	مراحل اجرا	مسئول اجرا	زمان اجرا
۱	ابلاغ دستورالعمل اجرایی جدید به استان‌ها و بارگذاری شیوه‌نامه در سایت تلاوت	معاونت آموزش و سنجش	۱۴۰۴/۰۶/۳۱
۲	اطلاع‌رسانی و ثبت نام از افراد متقاضی	مؤسسات توانمند قرآنی	بعد از ابلاغ دستورالعمل
۳	انتخاب و دعوت از مدرس کارگاه (با هماهنگی با معاونت آموزش و سنجش و از میان فهرست مدرسان مورد تأیید سازمان)	اداره امور قرآنی استان	قبل از شروع هر کارگاه
۴	ثبت اطلاعات کارگاه شامل اسامی شرکت‌کنندگان، نام مدرس، زمان و مکان کلاس در سامانه جامع مدیریت آموزش به نشانی edu.telavat.ir	مؤسسات توانمند قرآنی	قبل از شروع هر کارگاه
۵	تأیید کارگاه در سامانه و صدور شناسه	اداره امور قرآنی استان	قبل از شروع هر کارگاه
۶	برگزاری کارگاه (با هماهنگی و زمان‌بندی مشخص)	مؤسسه توانمند قرآنی	در طول سال ۱۴۰۵

۷	نظرسنجی از شرکت‌کنندگان و جمع‌بندی و انعکاس نتایج آن	اداره امور قرآنی استان	بلافاصله هر کارگاه
۸	صدور «گواهی‌نامه حضور در کارگاه» به صورت برخط از طریق سامانه جامع مدیریت آموزش به نشانی edu.telavat.ir (بدون درج ساعت و ارزش آموزشی)	سامانه جامع مدیریت آموزش	پایان هر کارگاه
۹	تهیه و ارسال گزارش به سازمان دارالقرآن الکریم	اداره امور قرآنی استان	پایان هر فصل
۸- شاخص‌های اجرای برنامه			
۱. شاخص‌های اجرای برنامه؛ اعم از چگونگی ثبت‌نام، نحوه انتخاب مدرسان کارگاه و همچنین نحوه تهیه و ارائه گزارش و صحت‌سنجی آن، بر اساس شیوه‌نامه حاضر خواهد بود. ۲. ملاک سازمان در ارزیابی اجرای برنامه، گزارش‌های ثبت شده در سامانه جامع مدیریت آموزش به نشانی edu.telavat.ir و گزارش ارسالی از استان به همراه نتایج نظرسنجی از شرکت‌کنندگان (در پایان هر فصل) خواهد بود.			
۹- ملاحظات اجرایی (نکات مهم، مقررات عمومی و ضوابط خاص)			
توجه به نکات اجرایی دوره به شرح زیر ضروری است: ۱. مخاطبان اصلی کارگاه، آقایان و بانوان فرهیخته و نخبه حوزوی و دانشگاهی می‌باشند. با این وصف؛ حضور سایر علاقمندان تا سقف ۳۰٪ از مجموع شرکت‌کنندگان، با صلاح‌دید رئیس اداره امور قرآنی و شرایط زیست‌بوم استان بلامانع است. ۲. ضروریست به‌منظور جذب مخاطبان ویژه، اقدامات مؤثری از سوی اداره امور قرآنی اعمال گردد؛ از جمله: • تعامل با حوزه‌های علمی و مراکز تبلیغی حوزوی در سطح استان • تعامل با مراکز دانشگاهی بویژه رشته‌های علوم قرآنی • تعامل با دانشگاه فرهنگیان و ادارات کل آموزش و پرورش استان • تعامل با ائمه جمعه و جماعات استان ۳. هماهنگی با معاونت آموزش و سنجش سازمان جهت تعیین مدرس کارگاه از بین اساتید و مدرسان مجاز مندرج در سامانه جامع مدیریت آموزش به نشانی edu.telavat.ir متناسب با شرایط برگزاری کارگاه و سطح شرکت‌کنندگان پیش از برگزاری کارگاه ضروری است. ۴. هماهنگی با استاد و مدرس منتخب پیرامون زمان تشکیل کارگاه و محاسبه و پرداخت حق‌الزحمه وی -مطابق آیین‌نامه حق‌الزحمه فعالیت‌های قرآنی سازمان در سال ۱۴۰۵- مورد تأکید است. ۵. در برنامه و بودجه سال ۱۴۰۵، تنها از برگزاری کارگاه‌های «تیم روزه» آشنایی با تدبیر، حمایت شده است. در صورت نیاز استان، برگزاری این کارگاه‌ها بصورت «یک‌روزه» بصورت خودگردان بلامانع است. ۶. ثبت اطلاعات شرکت‌کنندگان و اخذ شناسه کارگاه توسط مؤسسه مجری از طریق سامانه جامع مدیریت آموزش به نشانی edu.telavat.ir ضروری است. ۷. پیش‌بینی و تأمین تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز آموزشی از جمله: سیستم صوتی مناسب، تخته سفید، تجهیزات پخش فیلم و اسلایدهای آموزشی، صندلی‌های کلاسی مناسب و وسایل سرمایشی و گرمایشی به تناسب زمان برگزاری و زیست‌بوم استان ضروری است. ۸. تهیه گزارش تصویری و ضبط صوت تدریس استاد کارگاه و مستندسازی آنها جهت انعکاس در گزارش تفصیلی پایانی لازم و حائز اهمیت است. ۹. شایسته است برگزاری کارگاه همراه با پرسش و پاسخ و در صورت امکان کار گروهی و جمعی باشد. ۱۰. لزوم اطلاع‌رسانی به شرکت‌کنندگان و تأکید جهت شرکت در نظرسنجی برخط (آنلاین) در قالب فرم پرس‌لاین به نشانی https://survey.porsline.ir/s/zbWaYWs بلافاصله پس از برگزاری کارگاه تأکید می‌شود. ۱۱. مؤسسه برگزارکننده می‌بایست همزمان با برگزاری کارگاه در قالب پیام کوتاه (sms)، کد دوره (کارگاه) تعریف شده در سامانه جامع مدیریت آموزش و لینک نظرسنجی را برای تمامی شرکت‌گذاشتگان در کارگاه ارسال نماید. ۱۲. دریافت «گواهی حضور در کارگاه» به صورت سیستمی بوده و مشروط به ثبت صحیح و به موقع اطلاعات، توسط فراگیر از سامانه جامع مدیریت آموزش به نشانی edu.telavat.ir قابل دریافت خواهد بود.			
۱۰- نحوه هزینه‌کرد و نرخ‌نامه			
«حجم عملیات» و «هزینه واحد» بر اساس موارد زیر می‌باشد: ۱. بر اساس تفاهم‌نامه‌های ابلاغی سازمان دارالقرآن الکریم و جدول کارنمای نقشه عملیاتی برنامه‌های آموزشی استان در سال ۱۴۰۵ ۲. مطابق با آیین‌نامه محاسبه و پرداخت هزینه‌کرد فعالیت‌های قرآنی سال ۱۴۰۵ و جدول نحوه هزینه‌کرد مبتنی بر آیین‌نامه مذکور ❖ تذکر: برگزاری کارگاه‌ها علاوه بر حجم عملیات مصوب و ابلاغی در قالب «کارگاه‌های خودگردان» بلامانع است.			
۱۱- نحوه ارائه گزارش عملکرد			

شیوه‌نامه برگزاری کارگاه‌های آشنایی با تدبّر در قرآن کریم؛ سال ۱۴۰۵

عناوین اطلاعات مورد نیاز		فهرست اطلاعات شرکت‌کنندگان بر اساس فرم اکسل نمونه سامانه جامع مدیریت آموزش edu.telavat.ir						
عناوین مستندات و ضوابط مورد نیاز		گزارش تصویری، صوت تدریس مدرس، لیست شماره‌هایی که جهت شرکت در نظرسنجی پیامک ارسال شده است.						
قالب ارائه گزارش		ارائه گزارش در قالب فایل اکسل «فرم تجمیعی میزان تحقق برنامه‌های آموزشی در سال ۱۴۰۵»						
۱۲- عناوین و سرفصل‌های آموزشی کارگاه‌های آشنایی با تدبّر در قرآن								
۱- ارائه کارگاهی تدبّر در یک یا چند سوره مدنی یا مکی از بین سور مبارکه «محمد»، «فتح»، «حدید»، «حشر»، «ممتحنه»، «صف»، «جمعه»، «منافقون» «ماعون»، «شمس»، «قدر»، «کوثر»، «عصر» و آیات «۱۳۸ تا ۱۵۵ سوره مبارکه آل عمران» ۲- تبیین چپستی، ضرورت، جایگاه، مبانی و روش تدبّر در قرآن به همراه ۳- پرسش و پاسخ مدرس کارگاه، به تناسب مدت زمان، نوع مخاطب و... می‌بایست برای هر سه سرفصل، زمان مناسب اختصاص دهد.								
۱۳- جدول نمونه گروه‌های مخاطبی شرکت‌کننده کارگاه‌های آشنایی با تدبّر در قرآن								
ردیف	استان	شهرستان	عنوان کارگاه	گروه مخاطبان	تعداد		نسبت جمعیتی به کل (درصد)	درصد شرکت‌کنندگان مرد
					مرد	زن		
۱								
۲								
۳								
جمع								

معاونت آموزش و سنجش
سازمان دارالقرآن الکریم